

maaffe allerede flere Lande, have paabudt Karantæne, og i Epidien for de Lande, som have troet med kraftige Foranstaltninger at burde værge sig mod indtrængende Smitte, gaa de to Stormagter Østerrig-Ungarn og det tydske Rige. For i det Hele taget at bedømme, hvorvidt man kan stole paa, at saadanne Sygdomstilfælde, som antages at være Spring, Pesten har gjort, men som optræde paa en mildere Maade, i Virkeligheden kunne betragtes med Ro, eller om man maa frygte for, at de kunne være Forløbere for Pesten, skal jeg tillade mig med et Par Ord at omtale den Beretning, som den keiserlig tydske Sundhedskommission, Gesundheitsamt, har afgivet, hvoraf et Uddrag foreligger i det af mig oftere nævnte tydske Blad for 5te Februar. Udtoget af denne Beretning er for langt til, at jeg skal forsøge paa at oplæse en Oversættelse deraf eller paa en udførligere Sængivelse af Indholdet, men jeg skal tillade mig at tage nogle forte Træk deraf, fordi Betænkningen belyser det Spørgsmaal, jeg nævnte, om man tør berolige sig ved, at de indtrufne Tilfælde ikke ere Forløbere for Pesten, men i Virkeligheden kun ere Sygdomstilfælde af en ganske anden Beskaffenhed. Det hedder der i denne Beretning, at som Pestens egentlige Arnested maa man betragte et Øiland, der ligger i en Krog af Persien, og som hedder Aberbeidschan og mod Nord grændser til det russiske Kaukasien. I dette Øiland havde man i mange Aar — i 28 Aar, som det hedder — været fri for Pesten, og man troede, at man maaffe fremdeles vilde blive det, men Pestepidemien indfandt sig der igjen i forskjellige Aaræfter, nemlig 1863—64, 1870—71, 1873—74 og 1876—77. I disse Aaræfter herskede Pestepidemiene atter i dette Øiland; men det har ikke været muligt at konstatere, i hvilken Udstrækning, med hvilken Boldsamhed de have raft, eller hvor Mange der er død af dem. Der er blevet gjort Forsøg paa at komme til Kundskab derom, idet en Kommission, bestaaende af 4 Læger, under Epidemien 1871 forsøgte paa at trænge ind i Landet; men det blev dem forment. De omkring boende Stammer, navnlig de Stammer, der boede omkring de pestsmittede Steder, truede disse Læger med Døden, dersom de vilde vove at trænge længere frem, og de maatte saaledes opgive deres Forsæt. Nu hedder det videre i denne Beretning af den keiserlig-tydske Sundhedskommission, at, om man end ikke kan sige Noget om, hvor vidt Pesten, som først udbredt i Wetjanka, er ført dertil ved Rosaker, som have deltaget i den sidste Krig i Transkaukasien, kan man dog med megen Sandsynlighed efterwise, hvorledes Pesten er bleven ført til Wetjanka. Dette er nemlig i Følge denne Beretning gaaet til paa den Maade, at Pesten fra Aberbeidschan har efterhaanden udbredt sig mod Øst og navnlig i 1877 til en Provinds Ghilan, som ligger ved det kaspiske Hav, og hvis

Sovebystad er Reisch. I denne By og denne Provinds herskede i 1877 en stærk Pestepidemi, som antages at være bragt fra Reisch til Gouvernementet Astrakan. Derimellem er der nemlig en meget livlig Kommunikation over det kaspiske Hav. Men hvad der navnlig har tildraget sig i det Mindste min Opmærksomhed, er den Efterretning, som ligeledes findes i Beretningen fra den Autoritet, jeg nævnte, at man allerede i Mai 1877 har paa forskjellige Steder i den sydlige Del af Gouvernementet Astrakan haft Sygdomstilfælde, om hvilke det ikke lader sig betvivle, at de staa i Forbindelse med den nuværende Pest. Det er altsaa ikke saa sent eller nylig, som man skulde tro, at Pesten er indført til Astrakan og særlig i Wetjanka; men Begyndelsen, Spiren dertil har allerede i længere Tid, allerede i henved 2 Aar, været til Stede der, om end i Skiftelse af mildere Sygdomstilfælde. Det hedder navnlig med Hensyn til Wetjanka, at ogsaa der begyndte Pesten med en Række lettere, mindre haarde Sygdomstilfælde, som fandt Sted i November Maaned forrige Aar. Der herskede den Gang en streng Frost og klart Veir. Smidstid, i Slutningen af November, forandrede Temperaturen og Veirliget sig pludselig. Temperaturen steg indtil fra + 2 til + 14 Grader Reaumur, og der indtraadte fugtigt og taaget Veir. Nu var det, at Sygdommen slog ud i sin fulde Styrke og antog den voldsomme og akutte Karakter, som jeg omtalte, og som jeg i Begyndelsen af mit Foredrag nærmere dokumenterede, at den i Virkeligheden havde. Det hedder her i denne Rilde, som jeg sidst har citeret, at fast alle de Syge, henved 300, døde, og at den største Del af de Overlevende flygtede til alle Sider, som de bedst kunde, naturligtvis for en Del berende Smitten med sig. Det var da ikke mindre end 19 Landsbyer, som den russiske Regjering fandt sig foranlediget til at flaa en militær Kordon om. Men ogsaa i den Beretning fra den Autoritet, som jeg oftere har nævnt, anføres det, at Smitten i det Mindste i et bestemt Tilfælde overprang den militære Korden og kom til en By, som hedder Keuslikeja, der den Gang laa udenfor den militære Kordon, men som blev dragen ind i den. Jeg har døvet noget ved denne Beretning, fordi det forekommer mig, at den oplyser, at man ikke tør hengive sig til den Tro eller det Haab, at lettere Sygdomstilfælde, som maatte forekomme, som ikke optræde med den akutte Karakter og med den store Boldsamhed og absolute Dødelighed, hvormed Pesten rafer, at saadanne Sygdomstilfælde ikke kunne staa i Forbindelse med Pesten. Det oplyses i denne Beretning, at Sygdommen kan have en forskjellig Karakter efter Temperaturen, efter Aarstidene og efter andre Forhold, saaledes, at den samme Sygdom undertiden kan optræde med en forholdsvis godartet Beskaffenhed, men saa ved given Leilighed, naar Forholdene begunstige den,